

05-4506832

pustaka.upsi.edu.my

Perpustakaan Tuanku Bainun
Kampus Sultan Abdul Jalil Shah

PustakaTBainun

ptbupsi

PEMBANGUNAN MODUL MEMBACA SEKOLAH RIMBA BERASASKAN PENGETAHUAN PERIBUMI BAGI MURID ORANG ASLI SEMAI DI PERAK

05-4506832

pustaka.upsi.edu.my

Perpustakaan Tuanku Bainun
Kampus Sultan Abdul Jalil Shah

PustakaTBainun

ptbupsi

NORDINA ALIA BINTI NORDIN

UNIVERSITI PENDIDIKAN SULTAN IDRIS

2023

05-4506832

pustaka.upsi.edu.my

Perpustakaan Tuanku Bainun
Kampus Sultan Abdul Jalil Shah

PustakaTBainun

ptbupsi

PEMBANGUNAN MODUL MEMBACA SEKOLAH RIMBA BERASASKAN
PENGETAHUAN PERIBUMI BAGI MURID ORANG ASLI SEMAI
DI PERAK

NORDINA ALIA BINTI NORDIN

DISERTASI DIKEMUKAKAN BAGI MEMENUHI SYARAT UNTUK MEMPEROLEH
IJAZAH SARJANA PENDIDIKAN
(MOD PENYELIDIKAN)

FAKULTI PEMBANGUNAN MANUSIA
UNIVERSITI PENDIDIKAN SULTAN IDRIS

2023

UNIVERSITI
PENDIDIKAN
SULTAN IDRIS
اوپسي تي قنديدين سلطان ادرسي
SULTAN IDRIS EDUCATION UNIVERSITY

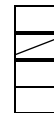
Sila tanda (✓)

Kertas Projek

Sarjana Penyelidikan

Sarjana Penyelidikan dan Kerja Kursus

Doktor Falsafah

INSTITUT PENGAJIAN SISWAZAH

PERAKUAN KEASLIAN PENULISAN

Perakuan ini telah dibuat pada ..12....(hari bulan).....7..... (bulan) 20..23....

i. Perakuan pelajar :

Saya, **NORDINA ALIA BINTI NORDIN** dengan ini mengaku bahawadisertasi/tesis yang bertajuk **PEMBANGUNAN MODUL MEMBACA SEKOLAH RIMBA BERASASKAN PENGETAHUAN PERIBUMI BAGI MURID ORANG ASLI SUKU KAUM SEMAI DI PERAK** adalah hasil kerja saya sendiri. Saya tidak memplagiat dan apa-apa penggunaan mana-mana hasil kerja yang mengandungi hak cipta telah dilakukan secara urusan yang wajar dan bagi maksud yang dibenarkan dan apa-apa petikan, ekstrak, rujukan atau pengeluaran semula daripada atau kepada mana-mana hasil kerja yang mengandungi hak cipta telah dinyatakan dengan se jelasnya dan secukupnya

Tandatangan pelajar

ii. Perakuan Penyelia:

Saya, **NORWALIZA BINTI ABDUL WAHAB** dengan ini mengesahkan bahawa hasil kerja pelajar yang Bertajuk **PEMBANGUNAN MODUL MEMBACA SEKOLAH RIMBA BERASASKAN PENGETAHUAN PERIBUMI BAGI MURID ORANG ASLI SUKU KAUM SEMAI DI PERAK** dihasilkan oleh pelajar seperti nama di atas, dan telah diserahkan kepada Institut Pengajian Siswazah bagi memenuhi sebahagian / sepenuhnya syarat untuk memperoleh **IJAZAH SARJANA PENDIDIKAN**.

27/9/2023

Tarikh

PROF. MADYA DR. NORWALIZA ABDUL WAHAB
Fakulti Pembangunan Manusia,
Universiti Pendidikan Sultan Idris, 35900 Tanjung Malim,
Perak Darul Ridzuan,
Tel: +015-48797664 Email: norwaliza@ipm.upsi.edu.my

Tandatangan Penyelia

**INSTITUT PENGAJIAN SISWAZAH /
INSTITUTE OF GRADUATE STUDIES**

**BORANG PENGESAHAN PENYERAHAN TESIS/DISERTASI/LAPORAN KERTAS PROJEK
DECLARATION OF THESIS/DISSERTATION/PROJECT PAPER FORM**

Tajuk / Title: **PEMBANGUNAN MODUL MEMBACA SEKOLAH RIMBA
BERASASKAN PENGETAHUAN PERIBUMI BAGI MURID ORANG
ASLI SUKU KAUM SEMAI DI PERAK**

No. Matrik / Matric's No.: **M20192001224**
Saya / I : **NORDINA ALIA BINTI NORDIN**
(Nama pelajar / Student's Name)

mengaku membenarkan Tesis/Disertasi/Laporan Kertas Projek (Kedoktoran/Sarjana)* ini disimpan di Universiti Pendidikan Sultan Idris (Perpustakaan Tuanku Bainun) dengan syarat-syarat kegunaan seperti berikut:-
acknowledged that Universiti Pendidikan Sultan Idris (Tuanku Bainun Library) reserves the right as follows:-

1. Tesis/Disertasi/Laporan Kertas Projek ini adalah hak milik UPSI.
The thesis is the property of Universiti Pendidikan Sultan Idris
2. Perpustakaan Tuanku Bainun dibenarkan membuat salinan untuk tujuan rujukan dan penyelidikan.
Tuanku Bainun Library has the right to make copies for the purpose of reference and research.
3. Perpustakaan dibenarkan membuat salinan Tesis/Disertasi ini sebagai bahan pertukaran antara Institusi Pengajian Tinggi.
The Library has the right to make copies of the thesis for academic exchange.
4. Sila tandakan (✓) bagi pilihan kategori di bawah / Please tick (✓) for category below:-

☐ **SULIT/CONFIDENTIAL**

Mengandungi maklumat yang berdarjah keselamatan atau kepentingan Malaysia seperti yang termaktub dalam Akta Rahsia Rasmi 1972. / Contains confidential information under the Official Secret Act 1972

☐ **TERHAD/RESTRICTED**

Mengandungi maklumat terhad yang telah ditentukan oleh organisasi/badan di mana penyelidikan ini dijalankan. / Contains restricted information as specified by the organization where research was done.

☐ **TIDAK TERHAD / OPEN ACCESS**

PROF. MADYA DR. NORWALIA ABDUL WAHAB
Fakulti Pengajian Manusia,
Universiti Pendidikan Sultan Idris, 35900 Tanjong Malim,
Perak Darul Ridzuan.
Tel: +015-48797664 Email: norwalia@upm.upsi.edu.my

(Tandatangan Pelajar / Signature)

(Tandatangan Penyelia / Signature of Supervisor
& (Nama & Cop Rasmi / Name & Official Stamp)

Tarikh: 27/9/2023

Catatan: Jika Tesis/Disertasi ini **SULIT @ TERHAD**, sila lampirkan surat daripada pihak berkuasa/organisasi berkenaan dengan menyatakan sekali sebab dan tempoh laporan ini perlu dikelaskan sebagai **SULIT** dan **TERHAD**.

Notes: If the thesis is **CONFIDENTIAL** or **RESTRICTED**, please attach with the letter from the organization with period and reasons for confidentiality or restriction.

PENGHARGAAN

Syukur ke hadrat Allah SWT kerana akhirnya saya berjaya menyiapkan kajian ini setelah beberapa kali tertangguh pelaksanaannya kerana wabak COVID-19 yang melanda negara. Tunjuk ajar, kerjasama dan ilmu yang saya peroleh sepanjang kajian ini dijalankan adalah budi baik yang diberikan oleh penyelia saya, Prof. Madya Dr. Norwaliza Binti Abdul Wahab yang tidak putus-putus membantu saya dalam melengkapkan kajian ini dengan sempurna. Penghargaan juga ingin saya tujukan kepada Jabatan Pendidikan Negeri Perak, pentadbiran Pejabat Pendidikan Daerah Muallim, Pejabat Pendidikan Daerah Batang Padang dan Pejabat Pendidikan Daerah Kinta Selatan yang telah meluluskan kajian ini dijalankan di sekolah-sekolah di negeri Perak. Kajian ini tidak akan lengkap tanpa keizinan dan juga bantuan daripada warga Sekolah Kebangsaan Pos Bersih, Sekolah Kebangsaan Jernang dan Sekolah Kebangsaan Ulu Geruntum yang sudi menerima saya untuk menjalankan kajian dan memberi kerjasama yang telus semasa pengumpulan data. Rasa kesyukuran dan penghargaan yang besar saya kepada Pusat Pengurusan Penyelidikan dan Inovasi Universiti Pendidikan Sultan Idris kerana sokongan daripada dalam bentuk bantuan geran yang mendukung kajian ini. Akhir sekali, penghargaan yang tidak terhingga kepada keluarga iaitu ibu Norliza Binti Mohamad Noor, bapa Nordin Bin Daud dan adik Nordina Aishah yang banyak berkorban dan mendorong kejayaan kajian ini. Tidak dilupakan juga buat sahabat-sahabat yang membantu memberikan semangat dan tunjuk ajar sepanjang kajian ini dijalankan.

ABSTRAK

Kajian ini bertujuan untuk memahami pengetahuan peribumi, membangunkan dan menguji keberkesanan Modul Membaca Sekolah Rimba terhadap murid Orang Asli Semai. Kajian ini adalah berbentuk kajian campuran iaitu bagi kajian kualitatif, pengkaji menggunakan persampelan bertujuan melalui protokol temu bual semi-struktur terhadap lima orang guru Bahasa Melayu Sekolah Kebangsaan Asli, dua orang pentadbir sekolah serta dua orang pemimpin masyarakat. Bagi kajian kuantitatif, kaedah kuasi-eksperimen menggunakan ujian pra dan ujian pasca dijalankan keseluruhannya kepada 30 orang kumpulan kawalan dan 30 orang kumpulan rawatan yang dipilih secara rawak di tiga buah sekolah di Perak. Borang pemerhatian digunakan untuk melihat sikap, motivasi dan minat murid terhadap modul. Kebolehpercayaan instrumen ujian menggunakan nilai alpha Cronbach iaitu 0.781. Setelah memperoleh pengesahan enam orang pakar, modul dibangunkan menggunakan model ADDIE. Dapatan kajian temu bual menunjukkan lima tema utama yang diterapkan ke dalam modul: (i) teknik pengajaran (ii) topik pembelajaran berdasarkan alam sekitar, (iii) tumbuh-tumbuhan dan haiwan sebagai bahan pembelajaran, (iv) aktiviti berasaskan permainan dan (v) elemen tarian. Dapatan kajian pemerhatian terhadap sikap murid mendapati tiga daripada lima item memperoleh 100%, manakala dua item memperoleh 66.7%. Bagi pemerhatian sikap dan minat murid, kesemua item memperoleh 100%. Data kuantitatif dianalisis menggunakan statistik deskriptif dan inferensi seperti min, sisihan piawai, peratus dan ujian Wilcoxon. Hasil kajian menunjukkan tidak terdapat perbezaan yang signifikan antara ujian pra dan ujian pasca untuk semua kumpulan kawalan iaitu Sekolah A $p=1.000$, Sekolah B $p=0.336$ dan Sekolah C $p=0.176$. Bagaimanapun, terdapat perbezaan yang signifikan antara ujian pra dan ujian pasca bagi kumpulan rawatan di Sekolah A $p=0.028$, Sekolah B $p=0.005$ dan Sekolah C $p=0.043$. Kesimpulannya, kajian ini berjaya membina satu modul khusus untuk murid Orang Asli Semai, mempunyai kesahan mencukupi serta berkesan dalam meningkatkan kemahiran membaca dan minat belajar. Implikasi kajian adalah terhadap aspek membaca dan murid Orang Asli Semai dapat menjamin kelestarian pengetahuan peribumi mereka.

DEVELOPMENT OF MODUL MEMBACA SEKOLAH RIMBA BASED ON INDIGENOUS KNOWLEDGE FOR ORANG ASLI SEMAI STUDENTS IN PERAK

ABSTRACT

This study aim to understand indigenous knowledge, develop and test the effectiveness of Modul Membaca Sekolah Rimba towards Orang Semai students using mixed method. Qualitative study used purposive sampling through semi-structured interview protocol with five Bahasa Melayu teachers of Sekolah Kebangsaan Asli, two school administrators and two community leaders. For quantitative study, quasi-experiment method using pre-test and post-test conducted in total 30 students for control group and 30 students for treatment group, randomly selected in three schools in Perak. Observation form is used to see the students' attitude, motivation and interest. Reliability for test instrument used Cronbach's alpha value is 0.781. After obtaining confirmation of six experts, the module developed using the ADDIE model. Findings for interview showed five main themes: (i) teaching techniques (ii) learning topics based on the environment, (iii) plants and animals as learning materials, (iv) game-based activities and (v) dance elements. The findings for observation on student attitudes found that three out of five items obtained 100%, while the other two items obtained 66.7%. For observation of students' attitudes and interests, all items received 100%. Quantitative data is analysed using descriptive and inferential statistics such as mean, standard deviation, percentage and Wilcoxon test. The results showed that there is no significant difference between pre-test and post-test for all control groups in School A $p=1.000$, School B $p=0.336$ and School C $p=0.176$. However, there was a significant difference between pre-test and post-test for treatment group in School A $p=0.028$, School B $p=0.005$ and School C $p=0.043$. In conclusion, this study successfully built a module specifically for Semai indigenous students, has sufficient validity and effective in increasing their reading skill and interest in learning. The implication of the study is on the aspect of reading and Orang Asli Semai students can guarantee the sustainability of their indigenous knowledge.

KANDUNGAN**Muka Surat**

PERAKUAN KEASLIAN PENULISAN	ii
PENGESAHAN PENYERAHAN DISERTASI	iii
PENGHARGAAN	iv
ABSTRAK	v
ABSTRACT	vi
KANDUNGAN	vii
SENARAI JADUAL	xi
SENARAI RAJAH	xiii
SENARAI SINGKATAN	xiv
SENARAI LAMPIRAN	xv
BAB 1 PENGENALAN	
1.1 Pendahuluan	1
1.2 Latar Belakang Kajian	3
1.3 Penyataan Masalah	6
1.4 Tujuan Kajian	9
1.5 Objektif Kajian	9
1.6 Persoalan Kajian	10
1.7 Hipotesis Kajian	10
1.8 Kepentingan Kajian	11
1.9 Kerangka Konseptual	13
1.10 Definisi Konsep dan Definisi Operational	15
1.10.1 Orang Asli	15
1.10.2 Sekolah Rimba	15

1.10.3	Modul	16
1.10.4	Pengetahuan Peribumi	16
1.10.5	Kelestarian	17
1.11	Limitasi Kajian	17
1.12	Rumusan	18

BAB 2 KAJIAN LITERATUR

2.1	Pendahuluan	20
2.2	Teori	21
2.2.1	Teori Fungsionalisme	21
2.2.2	Teori Interaksionisme Simbolik	23
2.2.3	Teori Empirisme Dalam Pendidikan	26
2.3	Sekolah Rimba	30
2.4	Orang Asli di Malaysia	35
2.5	Pengetahuan Peribumi Orang Asli	37
2.6	Pendidikan Murid Orang Asli	42
2.7	Program Pembangunan Murid Orang Asli	53
2.8	Modul Bacaan untuk Murid Orang Asli	56
2.9	Dokumen Standard Kurikulum dan Pentaksiran (DKSP) & Kurikulum Standard Sekolah Rendah Bahasa Melayu Murid Tahun 3 2017 (KSSR)	59
2.10	Rumusan	61

BAB 3 METODOLOGI

3.1	Pendahuluan	62
3.2	Reka Bentuk Kajian	64
3.3	Persampelan Kajian	67
3.4	Lokasi Kajian	70
3.5	Instrumen Kajian	71
3.6	Kajian Rintis	75

3.7	Kaedah Pengumpulan Data	76
3.8	Prosedur Kajian	77
3.9	Kaedah Menganalisis Data	81
3.10	Kesahan dan Kebolehpercayaan	85
3.11	Rumusan	87

BAB 4 DAPATAN KAJIAN

4.1	Pendahuluan	89
4.2	Peserta Kajian bagi Protokol Temu Bual	90
4.3	Dapatan Kajian bagi Pembangunan Modul	92
4.3.1	Objektif Kajian 1	93
4.3.2	Objektif Kajian 2	108
4.4	Dapatan Kajian bagi Keberkesanan Modul	115
4.4.1	Objektif Kajian 3(a)	115
4.4.1.1	Hipotesis Kajian 1	115
4.4.1.2	Hipotesis Kajian 2	117
4.4.1.3	Hipotesis Kajian 3	119
4.4.1.4	Hipotesis Kajian 4	120
4.4.1.5	Hipotesis Kajian 5	122
4.4.1.6	Hipotesis Kajian 6	123
4.5	Dapatan Kajian bagi Analisis Senarai Semak Pemerhatian	125
4.5.1	Objektif Kajian 3 (b)	126
4.5.2	Objektif Kajian 3 (c)	127
4.5.3	Objektif Kajian 3 (d)	129
4.6	Rumusan	131

BAB 5 PERBINCANGAN, IMPLIKASI DAN CADANGAN

5.1	Pendahuluan	134
-----	-------------	-----

5.2	Perbincangan Dapatan Kajian	135
5.2.1	Objektif 1	135
5.2.2	Objektif 2	141
5.2.3	Objektif 3 (a)	146
5.2.4	Objektif 3 (b)	152
5.2.5	Objektif 3 (c)	154
5.2.6	Objektif 3 (d)	156
5.3	Implikasi Kajian	157
5.4	Cadangan Kajian Seterusnya	166
5.5	Rumusan	167
	RUJUKAN	171
	LAMPIRAN	196

SENARAI JADUAL

No. Jadual		Muka Surat
3.1	Peserta Kajian	67
3.2	Jumlah Murid Tahun 3 Bagi Setiap Sekolah yang Terlibat	68
3.3	Jumlah Murid Tahun 3 bagi Kawalan Kumpulan dan Kumpulan Rawatan Setiap Sekolah	69
3.4	Jumlah Murid Tahun 3 bagi Kumpulan Kawalan dan Kawalan Rawatan Setiap Sekolah	70
3.5	Contoh Analisis Tematik	83
4.1	Demografi Responden Kajian bagi Protokol Temu Bual	91
4.2	Ujian Wilcoxon bagi <i>Negative Ranks</i> dan <i>Positive Ranks</i> Ujian Pra dan Ujian Pasca Kumpulan Kawalan di Sekolah A	116
4.3	Ujian Wilcoxon bagi min dan nilai signifikan Ujian Pra dan Ujian Pasca Kumpulan Kawalan di Sekolah A	117
4.4	Ujian Wilcoxon bagi <i>Negative Ranks</i> dan <i>Positive Ranks</i> Ujian Pra dan Ujian Pasca Kumpulan Rawatan di Sekolah A	118
4.5	Ujian Wilcoxon bagi min dan nilai signifikan Ujian Pra dan Ujian Pasca Kumpulan Rawatan di Sekolah A	118
4.6	Ujian Wilcoxon bagi <i>Negative Ranks</i> dan <i>Positive Ranks</i> Ujian Pra dan Ujian Pasca Kumpulan Kawalan di Sekolah B	119
4.7	Ujian Wilcoxon bagi min dan nilai signifikan Ujian Pra dan Ujian Pasca Kumpulan Rawatan di Sekolah B	120

4.8	Ujian Wilcoxon bagi <i>Negative Ranks</i> dan <i>Positive Ranks</i> Ujian Pra dan Ujian Pasca Kumpulan Kawalan di Sekolah B	121
4.9	Ujian Wilcoxon bagi min dan nilai signifikan Ujian Pra dan Ujian Pasca Kumpulan Rawatan di Sekolah B	121
4.10	Ujian Wilcoxon bagi <i>Negative Ranks</i> dan <i>Positive Ranks</i> Ujian Pra dan Ujian Pasca Kumpulan Kawalan di Sekolah C	122
4.11	Ujian Wilcoxon bagi Min dan Nilai Signifikan Ujian Pra dan Ujian Pasca Kumpulan Kawalan di Sekolah C	123
4.12	Ujian Wilcoxon bagi <i>Negative Ranks</i> dan <i>Positive Ranks</i> Ujian Pra dan Ujian Pasca Kumpulan Rawatan di Sekolah C	124
4.13	Ujian Wilcoxon bagi Min dan Nilai Signifikan Ujian Pra dan Ujian Pasca Kumpulan Rawatan di Sekolah C	124
4.14	Borang Senarai Semak Pemerhatian Berdasarkan Sikap Murid Terhadap Modul Membaca Sekolah Rimba	126
4.15	Borang Senarai Semak Pemerhatian Berdasarkan Motivasi Murid Terhadap Modul Membaca Sekolah Rimba	128
4.16	Borang Senarai Semak Pemerhatian Berdasarkan Minat Murid Terhadap Modul Membaca Sekolah Rimba	130

SENARAI RAJAH

No. Rajah		Muka Surat
1.1	Kerangka Konseptual	14
3.1	Metodologi Kajian	63
4.1	Teknik Pengajaran	94
4.2	Topik Pengajian Berdasarkan Alam Sekitar	98
4.3	Tumbuh-tumbuhan dan haiwan sebagai bahan pengajaran	100
4.4	Aktiviti berasaskan permainan	103
4.5	Elemen Tarian	106

SENARAI SINGKATAN

KPM	Kementerian Pendidikan Malaysia
PPPM	Pelan Pembangunan Pendidikan Malaysia
JAKOA	Jabatan Kemajuan Orang Asli
SPSS	<i>Statistical Package for Social Science</i>
KSSR	Kurikulum Standard Sekolah Rendah
DSKP	Dokumen Standard Kurikulum dan Pentaksiran
RPH	Rancangan Pengajaran Harian

SENARAI LAMPIRAN

- A Sijil Menghadiri Bengkel Etika Kemanusiaan
- B Kelulusan Menjalankan Kajian di Sekolah-Sekolah Negeri Perak (JPN)
- C Kelulusan Menjalankan Kajian di Sekolah Kebangsaan Jernang
- D Kelulusan Menjalankan Kajian Di Sekolah Kebangsaan Ulu Geruntum
- E Kelulusan Menjalankan Kajian Di Sekolah Kebangsaan Pos Bersih
- F Soalan Protokol Temu Bual
- G Borang Pengesahan Tema
- H Modul Membaca Sekolah Rimba Tahun 3
- I Contoh Rancangan Pengajaran Harian
- J Gambar Pelaksanaan Pembelajaran Modul
- K Soalan Pra Pasca
- L Borang Senarai Semak Pemerhatian Murid

BAB 1

PENGENALAN

1.1 Pendahuluan

Pendidikan ditakrifkan sebagai proses di mana setiap masyarakat cuba memelihara serta meningkatkan pengetahuan dan kemahiran di dalam persekitaran budaya dan warisannya demi menjamin kelangsungan hidup (Nwagwu, 2017). Menurut Ahmad (2014), pendidikan adalah suatu bentuk pembelajaran di mana kemahiran, kebiasaan dan ilmu pengetahuan sekelompok kumpulan masyarakat yang dipindahkan dan diturunkan dari satu generasi ke generasi yang lain menerusi pengajaran, penyelidikan atau latihan. Manakala menurut Fazilah et. al (2012), definisi pendidikan adalah keupayaan seseorang dalam menyesuaikan diri mereka kepada persekitaran dan persekitaran yang berubah-ubah.

Peranan pendidikan adalah membuka peluang bagi individu untuk berkembang selengkap mungkin dan merupakan input penting dalam pembangunan hidup manusia. Hal ini dinyatakan lagi oleh Fernandez et.al (2020), pendidikan penting

terutamanya apabila melibatkan orang yang hidup dalam situasi kemiskinan dan kelemahan sosial, yang sering diturunkan dari generasi ke generasi dan memerangkap individu tersebut ke dalam lingkaran yang sukar untuk dipisahkan. Justeru, pendidikan adalah hak bagi setiap manusia yang mampu mendorong kemajuan negara.

Kerajaan telah mengemukakan hasrat untuk mencapai taraf pendidikan Malaysia ke arah yang lebih baik menerusi Pelan Pembangunan Pendidikan 2013-2025 terutamanya terhadap murid Orang Asli yang sering ketinggalan dan tercicir dalam pembelajaran. Menerusi Pelan Pembangunan Pendidikan Malaysia 2013-2025, kerajaan menggariskan keperluan pendidikan bagi masyarakat Orang Asli bagi pembangunan pendidikan mereka.

Laporan Awal Pelan Pembangunan Pendidikan 2013-2025 menunjukkan bahawa antara program dan usaha kerajaan bagi meningkatkan taraf pendidikan Orang Asli dengan melaksanakan beberapa program khas. Antaranya adalah Program Sekolah Model Khas Komprehensif (K9), Kelas Dewasa Orang Asli dan Peribumi (KEDAP), Kurikulum Bersepadu Sekolah Murid Orang Asli dan Penan (KAP), dan penerapan bahasa peribumi serta bahasa kaum minoriti yang lain dalam kurikulum sekolah (Nurul & Zulkefli, 2018). Kesemua program dan perancangan ini membuka peluang dan ruang untuk murid Orang Asli menguasai kemahiran membaca, menulis dan mengira (3M) agar mereka tidak ketinggalan jauh dalam arus pendidikan berbanding dengan murid dari arus perdana.

Pembelajaran yang berasaskan dan mengambil kira persekitaran Orang Asli perlu diwujudkan demi memastikan murid-murid Orang Asli tidak ketinggalan. Kaedah yang sesuai perlu dibangunkan kerana peruntukan yang telah disalurkan sebelum ini

masih tidak memberi impak yang ketara dalam pendidikan Orang Asli (Nur Bahiyah, 2015). Menurut Nicholas (2007), antara faktor keciciran murid Orang Asli adalah kerana pendekatan pedagogi yang kurang sesuai. Justeru, pendidikan berkaitan dengan sosiobudaya masyarakat mereka yang berasaskan budaya dan kraf perlu dilaksanakan (Ackennan, 2013).

1.2 Latar Belakang Kajian

Majoriti murid Orang Asli sekolah rendah masih belum fasih menggunakan Bahasa Melayu terutama ketika proses pembelajaran mereka sukar bertutur, lambat membaca dan menulis (Bemen & Kiky, 2018). Murid Orang Asli lemah dalam menguasai Bahasa Melayu kerana tidak berlatih bertutur di rumah di mana tidak semua ibu bapa mereka tahu untuk menyebut atau mengajar bunyi komponen yang terdapat pada sesuatu perkataan (Kornia & Jamaludin, 2018). Kajian oleh Abdul Shukor et al., 2011, mendapati penguasaan 3M iaitu membaca, menulis dan mengira masih lagi lemah dalam kalangan murid Orang Asli walaupun mereka boleh membaca namun tidak memahami makna ayat yang dibaca.

Seterusnya, kaedah pembelajaran yang kurang sesuai juga antara faktor keciciran murid Orang Asli dalam pembelajaran. Kajian oleh Bemen & Kiky (2018) di Pos Sinderut mendapati bahawa kaedah pembelajaran murid di bandar adalah berbeza sama sekali dengan kaedah pembelajaran murid Orang Asli yang belajar melalui mekanisme cerita rakyat, seni ritual, dan pantang larang dari ibu bapa dan orang tua mereka sendiri. Pendekatan yang menarik dan sesuai haruslah diterapkan di dalam proses pengajaran dan pembelajaran murid Orang Asli kerana menurut

Bemen dan Kiky (2018), murid Orang Asli mereka mempunyai minat dan kemahiran ketika bermain, bernyanyi dan makan.

Dalam pada itu, menurut Nurul & Zulkefli (2018), kajian mereka menunjukkan bahawa persekitaran kurang kondusif, guru kurang memahami dan kurang berkemahiran, kurang motivasi dari ibu bapa serta kurangnya kepentingan terhadap pendidikan yang berasaskan budaya masyarakat Orang Asli membawa kepada keciciran murid. Perkara ini seterusnya akan membawa kesan kepada kehadiran murid dengan merujuk sebuah dapatan kajian yang dilaksanakan di sekolah Orang Asli di Bera, Pahang mendapati 70 peratus kadar kehadiran murid pada tahun 2014 masih di bawah KPI kebangsaan (Laporan Tahunan Pelan Pembangunan Pendidikan Malaysia, 2015). Justeru, melalui pendekatan yang sesuai dengan latar belakang murid Orang Asli akan mampu membantu meningkatkan keseronokan dan minat belajar.

Menyedari bahawa jurang pendidikan yang sedang dihadapi oleh murid Orang Asli ini pendekatan yang sesuai haruslah dilakukan. Wahab et al. (2020), menekankan bahawa tentang kelangsungan gaya hidup dan warisan Orang Asli dapat dikembangkan dan disampaikan pengetahuan tersebut menerusi Sekolah Rimba. Oleh itu, masalah pembelajaran yang dihadapi oleh masyarakat Orang Asli ini perlulah dilaksanakan seiring dengan tahap pendidikan dan juga minat mereka untuk belajar. Bagi menarik minat mereka satu pendekatan yang sesuai seperti konsep Sekolah Rimba yang menekankan pembelajaran berasaskan alam semula jadi dilihat sebagai padanan yang baik dengan untuk murid Orang Asli.

Konsep Sekolah Rimba dilihat mampu untuk membantu pembelajaran yang lebih baik kepada Orang Asli kerana menurut Barrable & Arvanitis (2019), Sekolah

Rimba ternyata membantu memupuk rasa ingin tahu dan meningkatkan kecenderungan kanak-kanak untuk meneroka dan belajar dalam suasana semula jadi. Manakala menurut McCree, Cutting & Dean (2018), Sekolah Rimba dapat meningkatkan pencapaian murid dari aspek sosial, fizikal, keyakinan ketika belajar dan memupuk hubungan yang baik dengan alam. Dalam masa yang sama perkembangan pencapaian akademik dan kehadiran juga memperlihatkan peningkatan positif. Bagi murid Orang Asli di Malaysia, penerapan elemen Sekolah Rimba ini dapat membantu kepada pendidikan yang lebih mudah difahami dan pendedahan kepada pengetahuan peribumi mereka untuk dipelihara.

Kajian oleh Arifin & Harun (2016) hasil gabungan elemen-elemen Sekolah Rimba seperti aspek afektif, kognitif dan psikomotor pelajar Orang Asli telah dimasukkan ke dalam kaedah pembelajaran dan pengajaran. Manakala kajian mengenai Sekolah Rimba oleh Nur Bahiyah, Najib & Che Lah (2019), yang telah membangunkan Kit Rimba iaitu bagi membantu penguasaan akademik dan kompetensi murid Orang Asli dalam mata pelajaran sains. Bagi kajian ini pula, konsep Sekolah Rimba ini tertumpu kepada aspek pengetahuan peribumi yang menjadi elemen penting di dalam modul yang dibangunkan dan sedikit berbeza dengan pendekatan Sekolah Rimba di luar negara yang banyak berfokuskan persekitaran luar bilik darjah sebagai tempat untuk memperoleh pendidikan dan lebih dekat dengan alam sekitar. Kajian ini juga menumpukan kepada aspek pembacaan Bahasa Melayu dan dalam masa yang sama bagi memastikan kelestarian pengetahuan peribumi Orang Asli Semai menerusi modul Sekolah Rimba.

1.3 Penyataan Masalah

Sejak dibangku sekolah rendah lagi, seorang murid perlulah menguasai kemahiran membaca, menulis dan memahami isi perkataan (Zamri, Kamiliah & Wan, 2016). Namun realitinya di Malaysia masih lagi berlaku keciciran dalam kalangan masyarakat Orang Asli. Masalah kelancaran membaca dan kefahaman ayat dalam kalangan murid Orang Asli masih lagi wujud sehingga hari ini. Hal ini dapat dibuktikan melalui dapatan kajian oleh Mai Shihah, Marzian & Julismah (2017), murid Orang Asli ternyata hanya dapat membaca lebih banyak perkataan dalam bahasa ibunda mereka iaitu Bahasa Semai berbanding Bahasa Melayu dan Bahasa Inggeris. Masalah penguasaan Bahasa Melayu semestinya memberikan pengaruh dalam pencapaian akademik dan juga akan memberikan kesan kepada masa depan murid Orang Asli kelak (Shahidi et al., 2018).

Seterusnya, menurut Sylvester, Alizah & Rosliah (2020), statistik dari Laporan Sumber Lembaga Peperiksaan dalam PPPM (2013-2025) menunjukkan murid bukan penutur jati masih gagal menguasai mata pelajaran Bahasa Melayu yang mengakibatkan mereka gagal dalam mencapai gred lulus dalam peperiksaan Sijil Pelajaran Malaysia. Masalah kemahiran membaca dan ketidakcekapan menguasainya boleh menyebabkan murid menjadi lemah dan tidak minat dalam pembelajaran terutamanya bagi mata pelajaran Bahasa Melayu (Hanifah et al, 2019). Menyedari akan masalah ini semestinya akan membawa kepada isu pembelajaran murid-murid Orang Asli kerana medium penyampaian pembelajaran di sekolah banyak menggunakan Bahasa Melayu. Menurut Nora'zian dan Fazilah (2018), Bahasa Melayu merangkumi pelbagai tujuan dan fungsi kegunaannya maka amat penting untuk masyarakat Orang Asli menguasainya walaupun mempunyai perbezaan dengan bahasa ibunda mereka.

Dalam pada itu, menerusi laporan berita Bernama (2018), pada tahun 2017 kadar keciciran murid Orang Asli adalah di antara 13 peratus dan 15 peratus dengan berpandukan bilangan murid dari Tahun Enam yang mendaftar ke Tingkatan Satu. Seterusnya, pada tahun 2016 adalah 17 peratus dan 20 peratus pada tahun 2015. Menurut Sheera dan Azizan (2017) berbanding kaum yang lain, peratusan pelajar Orang Asli yang lulus peperiksaan awam Malaysia iaitu bagi sekolah rendah dan menengah juga amat kecil.

Seterusnya, kemerosotan pendidikan masyarakat Orang Asli kerana gaya hidup bebas dan tiada kemahiran pengurusan masa yang mempengaruhi motivasi mereka untuk belajar ditambah pula dengan minat yang sangat kurang (Siti Hayati, 2017). Menerusi dapatan kajian oleh Mohd Hasra & Dharatun (2019), mendapati bahawa kebanyakan murid Orang Asli tiada motivasi untuk cemerlang yang menyebabkan kemerosotan mereka dalam kehadiran dan pelajaran. Malah, ada juga ibu bapa yang tidak mementingkan pendidikan anak-anak kerana pada mereka pendidikan bukanlah sesuatu yang penting untuk meneruskan hidup di kawasan pedalaman.

Belunggu keciciran murid Orang Asli ini tidak akan selesai kerana kekurangan program atau modul khas yang bersifat tetap yang bersesuaian dengan tahap kefahaman murid Orang Asli ini. Bagi Orang Asli, pendidikan untuk mereka perlulah melangkaui kesaksamaan dan haruslah terdiri daripada rasa hormat akan pengetahuan peribumi, budaya, adat dan bahasa di dalam sistem pendidikan yang dibina (Mohd Roslan, 2016).

Program-program seperti Kelas Intervensi Awal Menulis dan Membaca (KIA2M), Pemulihan Khas Murid Orang Asli (PKMOA) dan Kurikulum Asli dan Penan (KAP) (KPM 2012a) yang hanya memfokuskan kepada penguasaan kemahiran tanpa

mengaplikasikan pengetahuan peribumi. Hal ini juga disokong oleh Mohd Roslan dan Mansor (2019) bahawa tindakan perlu diambil segera dengan tidak mengabaikan amalan sosiobudaya Orang Asli dan pertimbangan juga perlu diutamakan kepada mekanisme terbaik pembangunan pedagogi dan kurikulum pengajaran dan pembelajaran yang khusus buat mereka.

Justeru kajian ini akan menghasilkan modul dengan berasaskan pengetahuan peribumi masyarakat Orang Asli Semai di Perak yang masih lagi menggunakan ciri budaya masyarakat mereka sebagai gaya hidup. Menurut Bruchac (2010), pengetahuan peribumi adalah kepercayaan, pengetahuan, dan tradisi yang diturunkan ke generasi bertujuan untuk memelihara, menjalin hubungan dan berkomunikasi antara mereka. Berdasarkan pengetahuan peribumi yang telah lama wujud di dalam generasi mereka ia boleh diaplikasikan serta dijadikan asas dalam pembangunan

modul Membaca Sekolah Rimba ini.

Hal ini selari dengan dapatan kajian oleh Wahab et. al (2020) yang menegaskan bahawa konsep Sekolah Rimba merupakan rujukan yang komprehensif bagi penggubal dasar pendidikan kerana elemen pengetahuan peribumi perlu diserapkan ke dalam sukatan pelajaran bagi memastikan kelestarian budaya hidup masyarakat Orang Asli di kawasan pedalaman hutan. Manakala dari segi konteks pembelajaran Bahasa Melayu pula persekitaran hendaklah dibentuk dan diciptakan menggunakan pelbagai aktiviti (Nora'azian dan Fazilah, 2018). Selaras juga dengan hasil kajian oleh Siti Nor & Mohd Nazri (2017), proses pengajaran dan pembelajaran asas literasi dan peningkatan tahap penguasaan abjad serta suku kata bahan pembelajaran murid Orang Asli berhasil dengan pendekatan lagu rakyat mereka sebagai bahan pengajaran. Oleh itu, pembangunan Modul Membaca Sekolah Rimba ini adalah sebuah pendekatan yang relevan dan sepadan dengan murid Orang Asli.

1.4 Tujuan Kajian

Tujuan kajian ini dijalankan adalah untuk membangunkan modul Sekolah Rimba serta menguji keberkesanan modul yang dibangunkan berasaskan pengetahuan peribumi bagi mengekalkan kelestarian masyarakat Orang Asli. Melalui kajian ini akan menghasilkan Modul Sekolah Rimba bagi murid-murid Orang Asli sekolah rendah yang seterusnya akan membantu murid Orang Asli dari segi akademik iaitu untuk lebih memahami aspek membaca bagi mata pelajaran Bahasa Melayu untuk murid Tahun 3 dan dalam masa yang sama mereka boleh mengukuhkan ilmu pengetahuan peribumi mereka demi menjamin kelestariannya.

1.5 Objektif Kajian

- i. Memahami pengetahuan peribumi Orang Asli Semai di negeri Perak.
- ii. Membangunkan Modul Membaca Sekolah Rimba berasaskan pengetahuan peribumi Orang Asli Semai.
- iii. Menguji keberkesanan Modul Membaca Sekolah Rimba:
 - a) Menilai akan skor murid daripada Ujian Pra dan Ujian Pasca bagi kumpulan rawatan dan kumpulan kawalan terhadap keberkesanan pembelajaran Modul Membaca Sekolah Rimba.
 - b) Meneroka akan sikap murid Orang Asli Tahun 3 ketika modul Sekolah Rimba digunakan dalam bilik darjah.
 - c) Meneroka akan motivasi murid Orang Asli Tahun 3 ketika modul Sekolah Rimba digunakan dalam bilik darjah.
 - d) Meneroka akan minat murid Orang Asli Tahun 3 ketika modul Sekolah Rimba digunakan dalam bilik darjah.

1.6 Persoalan Kajian

- i. Apakah elemen-elemen yang terkandung di dalam pengetahuan peribumi Orang Asli Semai.
- ii. Bagaimanakah Modul Membaca Sekolah Rimba yang berasaskan elemen-elemen pengetahuan peribumi untuk murid Orang Asli Tahun 3 direka bentuk dan dibangunkan?
- iii. Adakah Modul Membaca Sekolah Rimba berkesan untuk digunakan oleh murid Orang Asli Semai?
 - a) Bagaimanakah skor pelajar daripada Ujian Pra dan Ujian Pasca bagi kumpulan rawatan dan kumpulan kawalan dinilai?
 - b) Bagaimanakah sikap murid Orang Asli Tahun 3 terhadap Modul Membaca Sekolah Rimba yang telah dibina?
 - c) Bagaimanakah motivasi murid Orang Asli Tahun 3 terhadap Modul Membaca Sekolah Rimba yang telah dibina?
 - d) Bagaimanakah minat murid Orang Asli Tahun 3 terhadap Modul Membaca Sekolah Rimba yang telah dibina?

1.7 Hipotesis Kajian

Ho1 Tidak terdapat perbezaan yang signifikan kemahiran membaca antara Ujian Pra dengan Ujian Pasca bagi kumpulan kawalan di Sekolah A.

Ho2 Tidak terdapat perbezaan yang signifikan kemahiran membaca antara Ujian Pra dengan Ujian Pasca bagi kumpulan rawatan di Sekolah A.

Ho3 Tidak terdapat perbezaan yang signifikan kemahiran membaca antara Ujian Pra dengan Ujian Pasca bagi kumpulan kawalan di Sekolah B.

Ho4 Tidak terdapat perbezaan yang signifikan kemahiran membaca antara Ujian Pra dengan Ujian Pasca bagi kumpulan rawatan di Sekolah B.

Ho5 Tidak terdapat perbezaan yang signifikan kemahiran membaca antara Ujian Pra dengan Ujian Pasca bagi kumpulan kawalan di Sekolah C.

Ho6 Tidak terdapat perbezaan yang signifikan kemahiran membaca antara Ujian Pra dengan Ujian Pasca bagi kumpulan rawatan di Sekolah C.

1.8 Kepentingan Kajian

Modul Membaca Sekolah Rimba yang dibangunkan adalah untuk memudahkan pembelajaran bagi murid-murid Orang Asli yang akan membantu mereka dalam mata pelajaran Bahasa Melayu. Oleh kerana tidak banyak modul khusus yang dibangunkan, maka modul ini akan memberikan kemudahan terutama dalam meningkatkan asas pembelajaran terutama dari segi pembacaan. Dalam masa yang sama murid Orang Asli boleh mengukuhkan ilmu pengetahuan peribumi mereka demi kelangsungannya untuk generasi muda. Seterusnya, dapat membantu untuk membendung masalah keciciran dan kehadiran mereka ke sekolah dengan memupuk sikap, motivasi dan minat terhadap pembelajaran.

Modul ini membantu murid Orang Asli untuk mempelajari subjek Bahasa Melayu yang berkaitan dengan pengetahuan peribumi dan seterusnya mereka boleh

menggunakan pengetahuan tersebut dalam menjalani kehidupan seharian. Hal ini juga dapat disokong dengan bukti kajian oleh Ho, Dong & Aaron (2019) yang dilakukan di Vietnam yang mendapati bahawa peningkatan dan penyelenggaraan perkhidmatan ekosistem serta meningkatkan kemampuan menyesuaikan diri dengan perubahan iklim adalah dengan adanya pengetahuan peribumi suku kaum Yao di dalam sistem kehidupan mereka, maka pengetahuan seperti ini penting bagi untuk dipelajari seawal usia. Bagi Orang Asli, alam sekitar adalah di mana lahirnya perkembangan ciri kehidupan dan gaya hidup mereka.

Dalam pada itu, melalui modul ini juga dapat membantu guru-guru dalam mempelbagaikan kreativiti mereka semasa mengajar dan membantu murid untuk mendapatkan kefahaman yang lebih baik. Tambahan pula, guru juga dapat mengenali dan memahami akan budaya masyarakat Orang Asli yang akan memudahkan guru tersebut untuk berkongsi maklumat dan perbincangan bersama murid. Hubungan positif akan dipupuk dan dalam masa yang sama guru dan murid dapat memperbaiki komunikasi mereka.

Kerajaan dan badan bukan kerajaan (NGO) juga boleh membantu murid Orang Asli menerusi modul ini dalam meningkatkan pengetahuan, pencapaian akademik dan mengurangkan keciciran. Pihak kerajaan dapat menjadikan modul Membaca Sekolah Rimba ini sebagai asas pembangunan pendekatan baharu kepada murid Orang Asli di Malaysia dengan menjadikannya sebagai satu silibus atau tema pembelajaran. Melalui kajian ini juga pihak NGO dapat mengenal pasti kaedah yang lebih baik untuk merancang aktiviti pendidikan untuk masyarakat Orang Asli yang amat memerlukan bantuan dari segi pendidikan.

1.9 Kerangka Konseptual

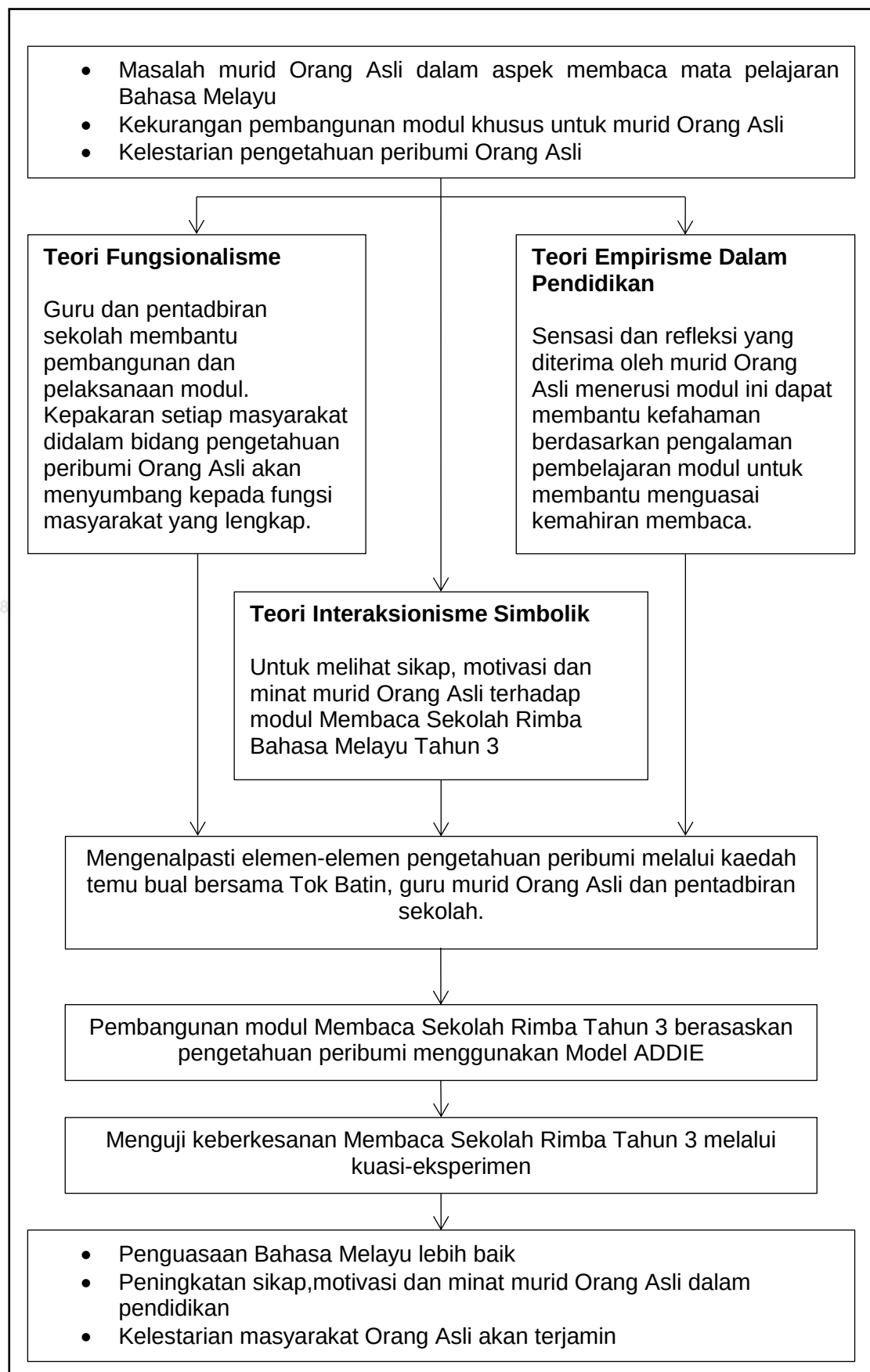
Rajah 1.1 menunjukkan kerangka konseptual untuk kajian ini adalah dibina berdasarkan teori-teori sosiologi dan pendidikan iaitu Teori Fungsionalisme, Teori Interaksi Simbolik dan Teori Empirisme. Teori-teori ini dipilih kerana bersesuaian dan boleh diadaptasi semasa proses pembelajaran murid Orang Asli dengan menggunakan modul Membaca Sekolah Rimba. Teori Fungsionalisme bagi kajian ini adalah dalam konteks pentadbiran sekolah dan guru yang berfungsi untuk membantu pembangunan modul dan pelaksanaan modul. Dalam masa yang sama pemimpin masyarakat (Tok Batin) yang berpengetahuan tentang fungsi segenap masyarakat Orang Asli yang juga membantu dari segi pembangunan modul. Seterusnya, Teori Interaksionisme Simbolik adalah untuk melihat tingkah laku dan tindak balas terhadap Modul Membaca Sekolah Rimba bagi memperoleh respon murid sama ada mereka mampu merangsang atau tidak aspek sikap, motivasi dan minat. Teori Empirisme Dalam Pendidikan pula dalam konteks pembelajaran murid Orang Asli menerusi modul ini mereka akan memperoleh pembelajaran secara merasai pengalaman sendiri dengan pelbagai aktiviti yang disediakan di dalam modul berasaskan pengetahuan peribumi mereka. Modul ini membantu mereka untuk mempelajari pengetahuan peribumi dengan lebih baik yang tidak hanya bergantung kepada cerita-cerita dari ibu bapa mereka sahaja.

Modul ini dibangunkan secara berperingkat dengan menggunakan Model ADDIE iaitu analisis, reka bentuk, pembangunan, pelaksanaan dan penilaian. Kemudian, keberkesanan modul ini diuji menerusi pendekatan kuasi-eksperimen di mana ujian pra dan ujian pasca dianalisis. Setelah itu, senarai semak pemerhatian yang menunjukkan sikap, motivasi dan minat murid terhadap modul juga dianalisis.

Rajah 1.1

Kerangka Konseptual

1.10 Definisi Konsep dan Definisi Operational

1.10.1 Orang Asli

Orang Asli didefinisikan mengikut Akta 134 dengan ringkasnya ialah 'orang yang ibu atau bapanya atau kedua-duanya adalah Orang Asli, bercakap dalam bahasa Orang Asli, mengikut cara hidup Orang Asli serta mempercayai adat dan kepercayaan Orang Asli (Colin, 2000). Masyarakat Orang Asli adalah dari kumpulan peribumi minoriti yang banyak menetap di Semenanjung Malaysia. Menurut Nicholas (2000), Orang Asli mempunyai 18 etnik, namun tiga kumpulan utama dibahagikan secara rasminya iaitu Negrito, Senoi dan Proto-Melayu. Orang Asli bagi kajian ini adalah tertumpu pada murid-murid Orang Asli bagi suku kaum Semai Tahun 3 yang bersekolah di sekitar negeri Perak.

1.10.2 Sekolah Rimba

Forest School atau Sekolah Rimba didefinisikan sebagai model penyampaian pendidikan luar bilik darjah di mana pelajar menggunakan ruang alam semula jadi untuk mempelajari kemahiran peribadi, sosial dan teknikal (O'Brien & Murray, 2007). Menurut Savery et al. (2017), Sekolah Rimba adalah pembelajaran berpusat di luar konteks bilik darjah dalam masa yang sama ia memupuk minat dalam pembelajaran dalam kalangan masyarakat luar bandar selaras dengan penerokaan dan kolaborasi dengan persekitaran mereka. Dalam konteks kajian ini, Modul Membaca Sekolah Rimba dibangunkan berasaskan konsep Sekolah Rimba dengan berdasarkan pengetahuan peribumi untuk menarik minat dan memberi impak lebih baik terhadap pembelajaran mata pelajaran Bahasa Melayu. Hal ini kerana tumpuan pelajaran

konsep Sekolah Rimba untuk mereka adalah berasaskan pengetahuan mereka dengan alam semula jadi dan ciri budaya mereka sendiri.

1.10.3 Modul

Modul bermaksud bahan pengajaran yang telah dibahagikan mengikut sub topik dan ia disusun mengikut kesinambungan antara satu sama lain (Ngadirin, 2003). Modul adalah salah satu pendekatan untuk membantu pelajar dalam memahami subjek yang mereka pelajari yang mengandungi topik-topik yang selari dengan silibus Kementerian Pelajaran Malaysia (Johari & Noor Asmalinda, 2010). Dalam konteks kajian ini, satu modul membaca Bahasa Melayu dibina khusus untuk murid Orang Asli Tahun 3 yang juga menggunakan konsep Sekolah Rimba dalam masa yang sama ia mencapai standard dan berintegrasi kurikulum sekolah rendah. Dalam memastikan kelestarian masyarakat Orang Asli, modul ini yang mengandungi elemen pengetahuan peribumi akan menepati keperluan mereka supaya dapat meningkatkan pengetahuan dan kelangsungan hidup mereka kelak.

1.10.4 Pengetahuan Peribumi

Menurut Ryser (2011), pengetahuan peribumi dapat ditakrifkan dengan meluas sebagai pengetahuan tentang komuniti Orang Asli (tempatan) yang telah terkumpul dan diturunkan dari generasi ke generasi dalam persekitaran tertentu. Pengetahuan peribumi di dalam kajian ini adalah merujuk kepada pemahaman, budaya dan kemahiran yang telah dicipta dan dibangunkan oleh masyarakat Orang Asli yang merangkumi kepercayaan, adat resam dan sejarah yang berinteraksi seiring dengan

persekitaran alam semula jadi mereka. Maka, menerusi kajian ini Modul Membaca Sekolah Rimba dibangunkan adalah bersesuaian dengan pengetahuan peribumi murid Orang Asli bagi memudahkan mereka untuk mempelajari mata pelajaran Bahasa Melayu Tahun 3 dan kemudian untuk diaplikasikan ke dalam kehidupan seharian mereka kelak. Dalam konteks kajian ini, pengkaji menjalankan kajian dan elemen pengetahuan peribumi adalah dari suku kaum Orang Asli Semai di Perak.

1.10.5. Kelestarian

Kelestarian adalah sebuah konsep yang didasari prinsip tentang keperluan untuk hidup dan kesejahteraan adalah bergantung terhadap alam semula jadi yang merupakan satu pemikiran futuristik dengan keseimbangan persekitaran, ekonomi dan sosial untuk menjamin kualiti kehidupan (Siti & Christoper, 2016). Elemen pengetahuan peribumi Orang Asli yang terkandung di dalam modul ini adalah untuk memastikan komuniti mereka dari peringkat usia kanak-kanak lagi dapat dipertahankan dan menggunakan pengetahuan mereka tentang ilmu serta budaya yang diwarisi akan terjamin. Modul yang dibangunkan ini diharap dapat membantu generasi baharu dalam komuniti mereka untuk mengekalkan dan mengembangkan pengetahuan peribumi mereka supaya ia terjamin dan dapat digunakan dalam kehidupan mereka kelak.

1.11 Limitasi Kajian

Pada awalnya pengkaji bercadang untuk melaksanakan kajian di tiga buah negeri iaitu di Perak, Selangor dan Negeri Sembilan tetapi disebabkan pandemik Covid-19 dan

mengambil kira aspek kesihatan maka pengkaji menjalankan kajian di tiga buah sekolah di sekitar negeri Perak sahaja. Dalam masa yang sama, menerusi pembacaan dari kajian-kajian terdahulu dan perbincangan bersama pakar, aspek bahasa atau dialek dan budaya-budaya yang digunakan Orang Asli di setiap negeri di Malaysia ini ternyata terdapat perbezaan mengikut sub-etnik mereka. Oleh itu modul yang dibangunkan hanyalah terhad kepada murid Orang Asli Semai di Perak sahaja kerana elemen peribumi yang terkandung di dalam modul ini adalah berdasarkan pengetahuan peribumi masyarakat mereka yang tidak sesuai untuk diaplikasikan terhadap suku kaum Orang Asli yang lain.

Bilangan murid di Sekolah Kebangsaan Asli juga tidak ramai dan terdapat masalah kehadiran murid telah menyebabkan kajian ini dijalankan di tiga buah sekolah bagi memperoleh jumlah sampel yang lebih baik. Selain itu, kekangan yang dihadapi oleh pengkaji adalah pelaksanaan pembelajaran modul selama 8 minggu yang tertangguh beberapa kali akibat wabak penyakit Covid-19 dan juga penyakit tangan, kaki dan mulut yang dialami oleh peserta kajian sehingga ada yang perlu dikuarantin. Wabak-wabak ini juga telah menyebabkan beberapa buah sekolah yang telah dipilih di peringkat awal kajian tidak membenarkan pengkaji melaksanakan kajian.

1.12 Rumusan

Sebagai rumusan, kajian yang dilaksanakan adalah bertepatan dengan pengetahuan peribumi bagi memudahkan murid Orang Asli untuk memahami sukatan pelajaran dan kemudiannya ianya diguna pakai bagi menjamin kelestarian hidup mereka. Selain itu, proses pembangunan Modul Membaca Sekolah Rimba yang dilaksanakan juga akan diuji keberhasilannya sepanjang kajian ini dijalankan. Ini bagi membantu murid Orang

Asli untuk mengubah persepsi terhadap pembelajaran dan seterusnya meningkatkan keyakinan dan daya kompetitif diri untuk lebih maju hanya dengan menggunakan pengetahuan peribumi mereka untuk merangsang kefahaman dalam aspek membaca bagi mata pelajaran Bahasa Melayu Tahun 3.

